

ΣΥΓΓΡΑΜΜΑ ΔΕΚΑΠΕΝΘΗΜΕΡΟΝ ΕΓΚΥΚΛΟΠΑΙΔΙΚΟΝ

ΠΕΡΙΟΔΟΣ Γ'. ΤΟΜΟΣ Θ'.—ΕΤΟΣ 19

ΣΥΝΔΡΟΜΑΙ

Ἐσωτερικοῦ Δραγ.	16
Ἐξωτερικοῦ Φράγκ.	20

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ-ΕΚΔΟΤΗΣ

Φ. Ρ. ΠΡΙΝΤΕΖΗΣ

Ἔδος Σωκράτους ἀριθ. 2

(Ἐπισθὲν τοῦ Βαρβακείου)

ΠΝΕΥΜΑΤΙΣΤΙΚΑ
ΦΑΙΝΟΜΕΝΑ ΕΝ ΙΤΑΛΙΑ

(Συνέχεια κ.λ. τέλος)

Συνεδρία γενομένη ἐν τῇ οἰκίᾳ τοῦ βαρόνου Von Erhardt, ὡς συνήθως τὸ ἑσπέρας τῆς 2 Ὀκτωβρίου, παρελθόντος. Ἡ ἄλλυσις ἐσηματίσθη οὕτως: Εἰς τὸ βάνος, ὡς πάντοτε ἦτο τὸ μεσάζων πρόσωπον, ὁ Φραγκίσκος Carancini δεξιόθεν αὐτοῦ ὁ συνάδελφός μου Guymon, ὁ M. Basile διδάκτωρ, ὁ δικηγόρος Bonelli, τῆς Ἰταλικῆς Τραπεζῆς ὁ κ. Giannini. Ἀριστερόθεν δὲ τοῦ μεσάζοντος ὁ

γλύπτης Schifnier, ὁ κ. Steffoni, ὁ ὑποσημειούμενος καὶ ὁ βαρόνος Erhardt. Θεωρῶ περὶ τὸν νὰ προσθέσω, ὅτι δὲν ὑπῆρχον ἄλλα πρόσωπα εἰς τὴν αἴθουσαν ταύτην, ἢς αἱ θύραι διετέλουν πάντοτε κεκλεισμένα καὶ ἐν ἐπιβλέψει. Δύο λυχγία μὲ ἐρυθροῦν φῶς, ἢ μία ἀπέναντι τοῦ μεσάζοντος, ἢ ἑτέρα ἀριστερόθεν δίδουσι ἐπαρκῆς φῶς, ὅπως ἐπιτηρῆ τις τὴν ἀσφαλῆ ἐπιτέλεσιν τῶν φαινομένων.

Ἐν τῷ μεσάζων ταχέως ἀποναρκοῦται, ὅπερ βεβαιούμεθα, οὐχὶ μόνον ἐκ τῆς κοπιώδους αὐτοῦ ἀναπνοῆς, ἀλλὰ καὶ ἐκ τῶν κινήσεων τοῦ πνευματικοῦ παραπετάσματος, ὅπερ κινεῖται ἐκ τῶν ἄνω πρὸς τὰ κάτω, εἶτα δὲ ἀνοίγεται, ὡσεὶ ἀόρατοι χεῖρες ἀνήγειρον τὰ ἄκρα.

Εἰκὼν 3.— Ὁ μεσάζων εὐρίσκεται μὲ τὸ ἐποκάμισον.

Ἐάν τις ἐξ ἡμῶν ἐποίει μικροὺς κτύπους ἐπὶ τῆς ἐπιφανείας τῆς τραπέζης, πάραυτα οἱ αὐτοὶ κτύποι ἐπαναλαμβάνοντο κάτωθι ὁμοιότροπῶς ἢ ὁμοιορhythμῶς καὶ μετὰ τῆς αὐτῆς ἐντάσεως. Ἐάν δέ τις ἐξέφραζε τὴν ἐπιθυμίαν, ἵνα αἱ ἀπαντήσεις ἐγίνοντο μακρὰν ἡμῶν, ἀμέσως ἠκούομεν κτύπους ἐπὶ ἄλλων ἐπίπλων τῆς αἰθούσης ἢ ἐπὶ τῶν τοίχων. Ἐλεγχος ἐναυθα δὲν χωρεῖ, διότι τὰ πάντα γίνονται ἐν τῷ φανερῷ καὶ διότι ἐν ταῦτῳ ἀνωθι ἡμῶν καὶ ἰδίως ἐπὶ τῶν χειρῶν μας διέρχονται πνοαὶ ψυχροῦ ἀέρος, αἵτινες προσκαλοῦσι φρικασίας.

Στρογγύλον μικρὸν τραπέζιον κείμενον μετὰ τὸν μεσάζοντος καὶ τοῦ κ. Schifnier μετατοπίζεται, ἐπιολισθαίνον θυρυβωδῶς ἐπὶ τοῦ ἐδάφους καὶ πλησιάζον πρὸς τὴν μεγάλην τράπεζαν, περίξ τῆς ὁποίας σχηματίζομεν τὴν ἄλυσιν καὶ προσπαθεῖ ἐπανειλημμένους ἠ ἀνέλθῃ ἐπ' αὐτῆς. Παρακολουθοῦμεν τὰς κινήσεις καὶ τὰς ματαίας προσπαθείας του, ὅπως ἀνέλθῃ, ὅτε τέλος στρέφεται περίξ τοῦ κ. Schifnier καὶ πλησιάζει τὴν δευτέραν καρέκλαν σχεδὸν, ἵνα ζητήσῃ βοήθειαν καὶ προστασίαν ἀπὸ τὸν κ. Steffoni, ὅστις φεύ! δεικνύται ἀδιάφορος εἰς τὰς ἀνεπίσημες κινήσεις του.

Ὁ μεσάζων ἀναπνέει μετὰ κόπου καὶ φαίνεται πάσχων. Ἐρωτῶμεν αὐτὸν, ἐὰν τὸ φῶς εἶνε ἰσχυρὸν καὶ τῇ καταφατικῇ αὐτοῦ ἀπαντήσει, σβύνομεν τὸ ἐν φῶς, τὸ ἀριστερόθεν. Μετὰ τινων λεπτῶν σιωπῆν καὶ ἀναμονήν, αἴφνης ὁ μεσάζων ἐκφέρει ῥόγγον καὶ ἐν ταῦτῳ ἀκούομεν προστριβὴν ὑφάσματος. Ἀποροῦμεν καὶ ἀμέσως πιέζομεν τὸ κομβίον.

Ἐνῶ δὲ ἐτοιμαζόμεθα διὰ τὴν ἀνάπτυξιν τῆς εἰκόνας, ἀκούομεν τὴν πτώσιν χαμαὶ ἀντικειμένου τινός. Ἐκτείνομεν τὰς χεῖρας καὶ συλλαμβάνομεν βαρὺ τι ὑφάσμα· ἦτο τὸ ἔνδυμα τοῦ μεσάζοντος, ὅστις ἀμέσως ἐγκαταλείπει τὴν ἄλυσιν καὶ ἀπομακρύνεται. Τῆδε κακίαι δὲ τοῦ παραπαιάσματος τοῦ πνευμ. διαμερίσματος βλέπομεν συνεχῆ φῶτα, ποῦ μὲν ζωηρὰ καὶ κινητὰ ὡσεὶ πλανωμένας φλόγας, ποῦ δὲ ἀκινητοῦσας καὶ ὠχρὰς, ὡς νεφίδρια. Μετὰ τοῦτο ἡ συνεδρίασις ἐληξεν.

Ἀμέσως τότε ἐμφανίζομεν τὴν φωτογραφικὴν πλάκα (εἰκ. 3) ἐν ἣ παρατηρεῖ τις, ὅτι τὸ μεσάζον πρόσωπον εὐρίσκειται μετὰ τὸ ὑποκάμισον. Οἱ ἐπόπται κ.κ. Guyon καὶ Schifnier εἰσὶ τιμιώτατοι καὶ ἀνώτεροι πάσης ὑπονοίας. Ἐν ταῦτῳ δὲ ἀξιοὶ τῆς ἐντελοῦς ἡμῶν ἐμπιστοσύνης. Πιεζόμενοι δὲ ἐκ τῶν ἐπανειλημμένων παρατηρήσεων, κατόπιν τοῦ τόσο παραδόξου γεγονότος, τῆς ἀφαιρέσεως δηλονότι τοῦ ἐνδύματος τοῦ μεσάζοντος, ὡμολόγησαν ἀμφοτέρωθεν ἐν τιμῇ, ὅτι οὐδόλως ἐγκατέλειπον τὰς χεῖρας τοῦ μεσάζοντος καὶ ὅτι ἀδύνατον ἀπο-

λύτως ἦτο νὰ κινηθῇ ὁ μεσάζων, ὅτι ἡ ἀόρατος δύναμις τῷ ἐξήγαγε τὸ ἔνδυμά του. Ἡμεῖς ἐχομεν ἀπόλυτον ἐμπιστοσύνην τοῖς κ.κ. Guyon καὶ Schifnier καὶ τοῦτο δι' ἡμᾶς ἀρκεῖ ἵνα πεισθῶμεν περὶ τῆς ἀκριβείας τῶν γενομένων. Ὅσοι δὲν θέλουσι νὰ ἐκχωσιν ἐμπιστοσύνην εἰς ἡμᾶς, γενόμενοι ὄργανα τῆς ἀπίστου καὶ ἐγωιστικῆς φαντασίας τῶν, ἀποκροῦντες πᾶσαν ὀρθὴν κρίσιν καὶ συζήτησιν τῆς λογικῆς καὶ ἀποδεχόμενοι τυφλῶς, ὅτι ἠθέλομεν συνέλθει τόσο γνῶστοι καὶ ἔντιμοι ἄνθρωποι, ὅπως τοὺς ἀπατήσωμεν ἀνευ οὐδενὸς κέρδους καὶ συμφέροντος, σφάλονται μεγάλως.

(Giornale d'Italia 8 Ὀκτωβρίου 1908)

Ἐν ἐπομένῃ συνεδρίασι εὐλάβομεν τὴν φωτογραφικὴν πλάκα ἀρ. 6, ὅτε ἠκούομεν θόρυβον ἔκτακτον καὶ φωνὰς ὡσεὶ κλαιόντων ἀτόμων. Ἡ δὲ στρογγύλη τράπεζα, ἣτις φαίνεται ἀνηγερέμενη δεξιόθεν τοῦ μεσάζοντος, εὐρεθῆ ὡς ἔχει κατὰ τὴν στιγμὴν τῆς φωτογραφίσεως (εἰκ. 5). Μετρηθεῖσα δὲ ἡ ἀπόστασις τῆς ἀνυψώσεως μετὰ τὴν καθόδον του κατὰ γῆς, ἀπέδειξεν, ὅτι ἡ αἰώρησις εἶχε φθάσει τὰ 29 ἑκατοστά τοῦ μέτρου.

Ὡς πᾶς τις παρατηρεῖ, ἡ πνευματικὴ ἄλυσις εἶναι εὐκρινεσιτάτη, τὰ δὲ ἀποτελοῦντα ταύτην πρόσωπα γνωστότατα ἐν Ἰταλίᾳ, σοβαρῶς καὶ ἐν πλήρει συναισθήσει τῆς πράξεώς των παρακολουθοῦσι τὰ γινόμενα· ὁ δὲ μεσάζων ἐπιτηρεῖται δεόντως. Δεξιόθεν τοῦ κοιμωμένου μεσάζοντος κάθηται ὁ Γερμανὸς von Billguer καὶ ἀριστερόθεν ὁ γλύπτης Faible.

Ἡ αἰώρησις, καθ' ἡμᾶς, πραγματικῶς φαίνεται γενομένη διὰ ἀοράτου τινός δυνάμεως, ἀγνώστου ἔτι τῇ ἐπιστήμῃ, ὅπως τόσα ἄλλα πράγματα καὶ ἣτις ἀόρατος δύναμις ἐπιδέχεται τὸ γε νῦν ἔχον πάσας τὰς δυνατάς καὶ ἀδυνάτους ἐπιθέσεις. Ἄλλως τε ἡ φωτογραφικὴ μεσολάβησις εἶνε ὁ πιστότερος καὶ ὁ ἀκριβέστερος ἔλεγχος, καθόσον συλλαμβάνει αἰφνιδίως καὶ στιγμαίως τὰ γινόμενα, ἀνευ συνεννοήσεως καὶ δόλου καὶ δι' αὐτῆς δύναται τις ἀσφαλέστερον νὰ κρίνῃ.

Ἐν μὲν τῶν τελευταίων συνεδριάσεων εὐρισκόμην δεξιόθεν τοῦ μεσάζοντος, εἰς τὴν δευτέραν θέσιν. Ἀριστερόθεν δὲ ὑπῆρχε ἑλαφρὸν μικρὸν στρογγύλον τραπέζιον, τὸ ἴδιον ὅπερ παρατηρεῖται ἐν τῇ φωτογραφίᾳ. Τὸ τραπέζιον τοῦτο, κατὰ τὸ ἑσπέρας ἐκεῖνο ἐκινεῖτο παραδόξως, ἐπιπτε χαμαὶ καὶ ἀνεγειρετο πολλάκις ἀφ' ἑαυτοῦ, ἐγκαταλιπόμενον οὕτω εἰς μίαν νωχελῆ ἀντοκίνησιν, ἀξίαν περιπατηκοῦ φιλοσόφου.

Αἴφνης ὅμως τὸ τραπέζιον ποιεῖ ἀπότομόν τινα κίνησιν, ἀποφασιστικὴν, οὕτως εἰπεῖν,

Εἰκὼν 4. — Ἡ τράπεζα αἰωροῦτο ὀπισθεν τοῦ μεσάζοντος.

ὡσεὶ νὰ ἐξωογονεῖτο ὑπὸ ὀρισμένης θελήσεως, διηλθεν ὀπισθεν τοῦ καθίσματος τοῦ ἐπόπτου, εἶτα ὀπισθεν τοῦ ἰδικοῦ μου, ἀνερχομένη ἐπὶ τῶν ὄμων μου καὶ μετὰ τοῦτο ἐπὶ τῆς κεφαλῆς μου, ἦλθε νὰ καθίσῃ ὀρθιον ἐπὶ τῆς μεγάλης τραπέζης, περίξ τῆς ὁποίας εὐρισκόμεθα πάντες πειραματιστὰι καὶ μεσάζων, συγκατατούμενοι ἐν ἄλυσιν διὰ τῶν χειρῶν.

Εἶναι γεγονός ἀκριβῶς ὡς συνέβη, ἀπλοῦν δὲ καὶ γυμνότατον ἐν ὄλαις αὐτοῦ ταῖς λεπτομερείαις. Πᾶν σχόλιον ἐπομένως ἔσται ἀπλοῦν καὶ σύντομον. Ἐν πρώτοις τὸ φαινόμενον, ἐγένετο ἐν πλήρει ἐρυθρῷ φωτὶ, καὶ ἡ μετὰ τοῦ μεσάζοντος συγκλινοῦνίς μας δὲν εἶχε ποσὴν παύσει. Πᾶσα δὲ ὑποτιθεμένη δολιότης ἐκ μέρους τούτου ἢ ἄλλου ἦτο ἀδύνατον, καθότι δὲν ὑπῆρχε μέσον οὐδὲ ἐλευθερία ἐνεργείας τινός πρὸς τοῦτο.

Ἄλλὰ δὲν εἶνε μόνον τοῦτο. Ἡ μικρὰ αὐτῇ τράπεζα, ἣν πολλάκις ἐλάβομεν ἀφορμὴν νὰ ἐξετάσωμεν ἐν ἀπάσαις αὐτῆς ταῖς λεπτομερείαις καὶ τοῖς ἐλαχίστοις διαμερίσμασι, τὴν παρελθούσαν Τρίτην, πάντοτε δεξιόθεν τοῦ μεσάζοντος εὐρίσκετο, τὸν δὲ ἔλεγχον εἶχεν ἡ κυρία Στεφὸνῃ, ἣτις μετ' ἐπιμελείας καὶ προσοχῆς μεγάλης ἐξετάζουσα τὰ πάντα, ἦτο ὄντως

ἀξιοθαύμαστος διὰ τὴν ψυχραιμίαν τῆς, ἡσυχίαν, μεγάλην προσοχὴν καὶ κριτικὴν ἀντίληψιν, ὡς καὶ ἔκτακτον νοημοσύνην μετ' ἧς ἐξήταζε τὰ πάντα. Πλησίον τῆς ἐκάθητο ὁ σύζυγός της. Οὕτως εὐρισκομένων τῶν πραγμάτων, αἴφνης ἡ τράπεζα αὕτη προχωρεῖ ταχέως, προσκλίνει πρὸς τὴν κυρίαν Στεφὸνῃ, ἣν ὀλίγον πλήττει ἐπὶ τοῦ γόμφου διὰ τῆς ἐπιφανείας τοῦ καὶ τὴν ὠθεῖ. Εἶτα βλέπομεν τὸ τραπέζιον νὰ τὴν ὠθῇ μετὰ δυνάμεως, ἕως οὗ τὴν ἠνάγκασε νὰ ἐγερθῇ καὶ τότε ἀνῆλθεν ἐπὶ τῆς καθέκλας τῆς μετὰ τὸς πόδας πρὸς τὰ ἄνω, ὅπως δεῖξῃ ἡμῖν τὸν θρίαμβόν του. Ἐννοεῖται, ὅτι πάντες μετὰ πολλῆς προσοχῆς παρατηροῦμεν ἀπάσας τὰς κινήσεις ταύτας.

Καὶ ἔτι πλέον. Κατὰ τὴν τελευταίαν συνεδρίασιν ἐπανειλημμένως ἠκούσαμεν κωδωνίζοντα κωδωνίσκον τινα, ὃν προγεγεστέρωσ ἐχομεν κλείσει ἐν εὐρεῖ τινι κυτῷ, οὗτινος αἱ πλευραὶ ἀπειλοῦντο ἐκ λεπτοῦ μεταλλικοῦ σύρματος.

Εἶτα δὲ ἠκούσθη ἀσμάτιόν τι, ἀρκετὰ εὐκρινῶς, μετὰ τοῦτο ἀρμονικοὶ κτύποι κρουόμενοι ἐπὶ τινος ποτηρίου, εὐρισκομένου ἐπὶ γειτονικοῦ ἐπίπλου μᾶς εἴλκυσαν τὴν προσοχὴν καὶ εἶτα περιέργοι ἦχοι ἐπὶ τοῦ μεταλλικοῦ

δικτύου του κυτίου, ώστε να εγένοντο επί των χορδών καθάρως τινος, μάς εξέπληξαν άρ- κούντως.

Καί άλλο. 'Επί της παρατηρουμένης έταξέ- ρας έν τή φωτογραφία, όπισθεν του μεσάζον- τος, εις έν μέτρον άποστάσεως περίπου, ευρί- ρκεται πινακίον του όποιου μελανοϋσι τό βά- θος διά της φλογός κηροπηγίου τινός, επί του όποιου κατόπιν τοποθετοϋσι ποτηρίον τι. 'Επί του πινακίου τούτου ευρίσκουσι συνήθως μετ' όλίγων ίχνογραφήματα παραδόξα και λέξεις, γεγραμμένας Ιταλιστί, λατινιστί ή και έν τή άρχαία ή νεωτέρα έλληνική γλώσση. 'Ιδού έ- τέρα αύτη άπόδειξις της αυθεντικότητος, έν τή ουδεις έξ ήμων γνωρίζει την άρχαίαν ή νεω- τέραν έλληνικήν διάλεκτον.

Οί ταχυδακτυλουργοί βεβαίως δύνανται τοι- αύτα παραδόξα να εκτελέσωσι και πολλά άλλα καλείτερα έτι, δυσκολώτερα και περιεργότερα· άλλ' οί ταχυδακτυλουργοί έχουσι και τον χρό- νον και τον τόπον εύθετον να προπαρασκευά- σωσι τά πάντα, ουδένα δε έλεγchon δέχονται, ουδέ εξέτασιν τινα ή παρατήρησιν έν ώρα της παραστάσεως. Τούντιθεν πās τις έννοσεί την διαφοράν μεταξύ της αληθείας και του ψεύ- δους. Καί ένφ' ό ταχυδακτυλουργός είναι έ- λεύθερος τά πάντα να πράττη, ό μεσάζων είναι δεσμευμένος τούναντίον επί του καθίσματός του, κοιμάται και δη κρατείται από των χειρών και ποδών του ή εκ του πλησίον παρά πάν-

των επιβλέπεται.

Προσθέτω έν γεγονός, όπερ ένέχει μεγάλην σημασίαν. Σχεδόν πάντοτε τό φαινόμενον της γραφής έν τή πινακίω προηγείται διά μικράς και παρατεταμένης άνακινήσεως του καλύ- πτοντος αύτό ποτηρίου, όπερ χρίζει ειδικής προσοχής και μελέτης.

Παρατηρήθη ώσαύτως και το άκόλουθον εύκολον και άπλουδν πείραμα. Κάθηται τις ένώπιον τραπέζης, μεταξύ δύο άτόμων, άτινα τή κρατοϋσι στενως τάς χείρας και τους πόδας και γράφει τι επί του βάθους πινακίου καλυ- πτομένου υπό ποτηρίου, και τοποθετημένου όπισθεν των ώμων των εις άπόστασιν ένός μέτρον και πλέον, χωρίς να κινήθη. 'Εδν είνε τις ό άμφιβάλλον, δύναιται να δοκιμάση τό πείραμα υπό την έποπτείαν έμου και έτέρου άλλου, του μεσάζοντος.

'Ηδη γράφων έν συνειδήσει ταύτα επανα- λαμβάνω, ότι εκτός ώρισμένης περιπτώσεως, ήτοι συνεννοήσεως προς άπάτην, τό γεγονός της γραφής, ως άνω εξέθεσα, είνε άδιαφιλο- νίκητον ως άπλουδν πνευματικόν φαινόμενον, ως τόσα άλλα, πλην και τούτο διατελεί άνεξή- γητον, καθός· ν δέν κατορθώθη έτι να έννοη- θή δύν· αόρατος φυσική και άγνωστος, ίκανή να ίχνογραφη και γράφη, μετακινή έ- πιπλα κτλ.

(Giornale d'Italia 7 9)ερίου 1908)

('Εκ του λικου) Φ. ΠΡΙΝΤΕΖΗΣ

Εικών 5. — 'Η 6η φωτογρ. πλάξ.

ΤΟ ΑΛΑΣ

'Εξ όλων των δωρημάτων άτινα ή φύσις διαθέτει διά τον άνθρωπον, ουδέν είνε τόσον χρήσιμον, αναγκαϊον και τόσον παλαιόν, όσον τό χλωριοϋχον νάτριον, τό κοινώς μαγειρι- κόν άλας.

Και υπερέχει δικαίως όλης της πολυαριθ- μου κλάσεως των άλάτων ένεκα των τόσων προσαρμοζόμενων εις τάς ανάγκας του ανθρώ- που ιδιοτήτων του, των εφαρμοζόμενων παγ- κοσμίως εις τάς καθημερινάς αυτού ανάγκας. Θαλάσσιον και θρυκτιόν άλας είνε όνόματα επιστημονικά, ιδίως διά τάς λαϊκάς τάξεις, ό- που αναγνωρίζεται ως έν των οδισωδεστέρων στοιχείων της θρέψεως.

Τούτο άρκιτά εκφράζεται διά της λαϊκής φράσεως ψωμι και άλάτι.

'Ανευ αυτού και τά εκλεκτότερα έδέσματα φαίνονται άηδής και άνούσια. 'Η γεϋσις θά διε- γράφειτο εκ του καταλόγου των αισθήσεων αν τό άλας άπόλειτο εξαίφνης. 'Αν πέση εις τους οδόντας σας τεμάχιον άρτου, έν τή έλλημονήθη τό άλας, πάντως θά τό πιύσετε.

Και δέν ύλάρχον επί του ζητήματος τού- του εξαίρεσις ιδιοτροπία ή γούστα. 'Ολος ό κόσμος άηδιάζει τά άνάλατα έδέσματα.

'Εκ τούτου προήλθε και ή καθιερωθεϊσα λέξις άνάλατος, άποδομένη εις πράγ- ματα άνοστα και άκαλαίσθητα.

'Η χρήση του ήτο γνωστή και εις τους πα- λαιοτάτους χρόνους, όπως και ό άρτος. Και έθεώρουν ως βάσιν της ξενίας την προσφοράν άρτου και άλατος. Τό άλας συμπληροϋ τό γού- στον, την οδσίαν των έδεσμάτων. 'Εξ αυτού δέ και ή λεπτότης και εδφύια των άθηναϊκών συγγραφέων μετενομάσθη «'Ατικόν άλας».

Είπομεν ότι ή χρήση του ήτο γνωστή εις πāsαν εποχήν· προσθέτομεν δε και εις πāsαν χώραν. Διότι δέν πιστεύομεν να άπήρζε χώρα έν ή να μη μεταχειρίζοντο τό άλας. 'Απ' έ- ναντίας μάλιστα ένεκα της χρησιμότητός του κατέστη πολύτιμον εις τάς χώρας όπου είνε σπάνιον, πολλοί δε λαοί της 'Αφρικής τό μεταχειρίζοντο έν είδει νομίσματος, ως βάσιν ανταλλαγής.

Αί πολυαριθμοί χρήσεις του άλατος διαι- ροϋνται εις 2 κατηγορίας: 1ον Θρεπτικά χρήσεις· 2ον Βιομηχανικά. 'Η πρώτη δε κα- τηγορία διακρίνει δύο είδη. Την άμεσον καρύ- κενσιν των έδεσμάτων και την διατήρησιν αυτών, ως αντισηπτικόν.

'Ως προς την βιομηχανίαν τό άλας παρέχει εκτάκτως ενδιαφερούσας εκδουλεύσεις, καθό- σον άποτελεί την πρώτην λεγομένην ύλην, δηλαδή τό κύριον συστατικόν, την βάσιν κα-

κασκευής τινος και των παραγώγων ταύτης. 'Ως δ' εκ του πλεονεκτηματός του, να ευρίσκε- ται εύκόλως και έν μεγάλας ποσότηταις έν τή φύσει, δέν δύναται ν' αντικατασταθή υπ' ουδενός άλλου αναλόγου χημικου.

'Επί παραδείγματι μινυόμενον μετά του θεϊκού οξέως και θερμαινόμενον δίδει τό χλω- ρυδρικόν ή υδροχλωρικόν οξϋν και τό θειοϋχον νάτριον. Διαλυόμενον έν άμμωνία και συνα- πτόμενον με τό ανθρακικόν οξϋν, παράγει τό ανθρακικόν νάτριον όπερ διά της αποκρυ- σταλλώσεως λαμβάνει την γνωστήν μορφήν των μικρών κρυστάλλων.

'Εκ τούτων πάλιν πείσεται άλλαι βιομηχα- νία προέρχονται έν αϊς ή χρήσις του θεϊκου νατρίου έν τή υαλουργία και εις την κατα- σκευήν του ανθρακικου νατρίου, πολυαριθμοί δε είνε αι χρήσεις του υδροχλωρικου οξέως.

'Ηδη θά εξέτάσωμεν τάς σχέσεις του άλα- τος προς την τροφήν μας και εϊτι τάς διαφό- ρους αυτού πηγάς, ως ή φύσις μās έδώρησεν ως και τά μέσα της εξαγωγής του.

Και έν πρώτοις περϊ της άμεσοϋ θρε- πτικης αυτού χρησεως. — Είπο- μεν ότι τό άλας χρησιμοποιείται κατά δύο τρόπους εις την διατροφήν: 1ον διά την άμε- σον άρτυσιν των φαγητών. και 2ον διά την διατήρησιν των έδωδύμων. 'Εν τή πρώτη πε- ριπτώσει τό άλας εκτός του ότι είνε αναγκαϊον διά την καλήν γεϋσιν, είνε προσέτι χρήσιμον εις τον οργανισμόν μας.

Ουδεις άγνοεί ότι τό ανθρώπινον σωμα ά- ποτελείται από δύο στοιχεία, τό μεταλλικόν και τό οργανικόν. Τό μεταλλικόν στοιχείον αναζη- τεί ό οργανισμός μας εις τό ύδωρ, όπερ πε- ριέχει μεγάλας ποσότητας άλάτων, από τά διά- φορα φαγητά και απ' αυτό τον ίδιον άλας, ό- περ, εκτός του χλωριοϋχου νατρίου, περιέχει και σμικράς τινας ποσότητας πολλών άλλων άρρομωσιμων ύλών.

Προσέτι παρέχει εις την σωματικήν οικο- νομίαν τό χλώριον, τό όποιον έπίσης φαίνεται αναπόδραστον ήτό την έποψιν της πέψεως. Τό υγρωχλωρικόν οξϋν, άποτελούμενον με βά- σιν χλωρίον, έχει χρησιμότητα άδιαμφισβήτη- τον, και τό χλώριον τούτο προέρχεται κατά τρόπον λίαν καταφανή από τό άλας, τούλάχι- στον έν μέρει.

Χρήσις του άλατος ως διατηρητικού·

Είνε γνωστόν σήμεραν ότι αι θρεπτικά οδσία σήπονται τή επενεργεία μικροσκοπικων οργανισμών, οστινες ευρίσκονται έν τή αέρι και τή ύδατι· όταν δε οι μικροοργανισμοί οϋτοι εγκατασταθώσιν επί τινος οδσίας ίκα- νής να τους διαθρέψη, πολλαπλασιάζονται και τοιοιτοτρόπως διά της ζωής των παράγουσι τό φαινόμενον της σήψεως, όπερ προξενεί την

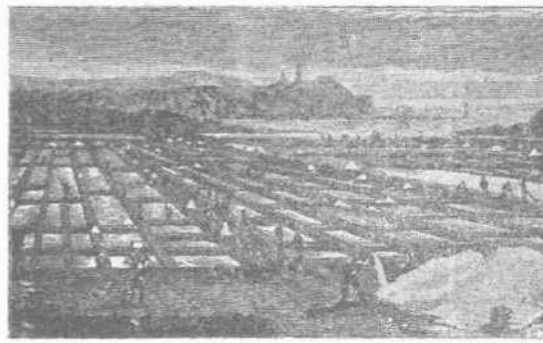
έντελῆ καὶ γνωστοτάτην ἀλλοίωσιν τῶν καταναλωσίμων ὑλῶν. Ἐὰν ὅμως διὰ τινος οἰασθήποτε μεθόδου κατορθώσωμεν νὰ παρακωλύσωμεν τὴν ἀνάπτυξιν τῶν μικροοργανισμῶν ἢ καὶ νὰ ἐπανέγκωμεν τὴν τελείαν καταστροφὴν αὐτῶν, ἢ ἀποσύνθεσιν τῶν διαθρεπτικῶν ὑλῶν δὲν δύναται νὰ λάβῃ χώραν.

Τὰ μικρόβια ἐν γένει φέρονται ὑπὸ τοῦ αἰέρος, ὅστις τὰ συγκρατεῖ ἐν μετεώρῳ· κατὰ συνέπειαν ἡ πρόσσοδος τοῦ αἰέρος πρέπει νὰ παρεκωλύηται καὶ οἱ ὑπάρχοντες οργανισμοὶ νὰ φονεῶνται. Ὡπως κατορθώσωμεν τοῦτο, δυνάμεθα νὰ ἐκθέτωμεν τὰς ὑλᾶς εἰς τὸν ατμὸν ὕδατος ἔχοντος θερμοκρασίαν 110°, ὅπερ ὅμως εἶνε ἀνεφάρμοστος εἰς πολλές περιστάσεις, ἢ νὰ προκαλῶμεν τὴν ἐπενέργειαν ἀντισηπτικῶν προϊόντων, ἅπερ κατὰ τινὰς δόσεις ἔχουσι τὴν ιδιότητα νὰ ἐκμηδενίζουσι τὰ μικρόβια.

Ἡ πλειονότης τῶν ἀντισηπτικῶν εἶνε βλαβερὰ ὄχι μόνον εἰς τοὺς μικροοργανισμοὺς, ἀλλ' ἀκόμη καὶ εἰς τὰ ἀνώτερα ζῶα· τινὰ ὅμως ἐξ αὐτῶν, ὡς καὶ τὸ ἅλας, εἶνε ἀβλαβῆ. Ἀπὸ πλείστον χρόνου μεταχειριζόμεθα τὸ ἅλας ὡς διατηρητικὸν ὅλος ὁ κόσμος γνωρίζει διὰ τὸν ὄρωσιν καὶ τὰ λαχανικὰ ἀλατιζόμενα διαφθείρονται ὀλιγώτερον ταχέως ἐν φυσικῇ καταστάσει, ἀλλ' εἶνε ὀλίγος χρόνος, ἀφ' οἷου ἐγνώσθη ἡ αἰτία τῆς διατηρήσεως, χρησιμοποιηθεῖσα κατὰ τρόπον μεθοδικώτερον καὶ ἀσφαλέστερον.

Τὸ ἅλας ὡς ἀντισηπτικὸν δὲν εἶνε τι τέλειον, τῆς ἐπενεργείας του περιοριζομένης εἰς τὴν παρακώλυσιν τοῦ πολλαπλασιασμοῦ τῶν μικροβίων καὶ μὴ φονεούσης αὐτὰ. Ἐὰν π. χ. τὸ ἅλας ἐκλείψη αἰφνιδίως ἔκ τινος διατηρομένου κρέατος, ἢ ἀνάπτυξιν τῶν μικροοργανισμῶν ἐνεργεῖται πάλιν καὶ καταλήγουσιν εἰς τὰ αὐτὰ φαινόμενα τῆς σήψεως, ὡς νὰ ἦτο τὸ κρέας νωπὸν. Ὡπως ὅμως καὶ ἂν ἔξη τὸ πρῶγμα τὸ χλωριούχον σόδιον παρέχει ἕξοχα ἀποτελέσματα πρὸς διατήρησιν τῶν οργανικῶν ἰσχυρῶν, ὑπὸ τὸν ὅρον ὅμως νὰ χρησιμοποιηταὶ κατὰ προσφόρους ἀναλογίας. Ἡ ἀνακάλυψις μονιμῶν τινῶν, τελείως διατηρηθειῶν διὰ τοῦ ἁλατος, εἶνε ἡ πασιφανὴς ἀπόδειξις τῶν λόγων μας.

Ποῖα δὲ μέσα κεκτήμεθα ἵνα προμηθευθῶμεν τὸ προῖον τοῦτο τὸ τόσῳ χρήσιμον; Τὸ ἅλας εἶνε λίαν διακεχυμένον ἐν τῇ φύσει καὶ εὐρίσκειται διαλελυμένον ἐν τῷ ὕδατι ἢ ἐν στερεῇ καταστάσει· τὸ ὕδωρ τῆς θαλάσσης ἀποτελεῖ πηγὴν ἀνεξάντλητον τοῦ χλωριούχου σοδίου καὶ τὸ ἐξ αὐτῆς ἁλᾶς καλεῖται θαλάσσιον. Ἐκτὸς τῆς θαλάσσης ὑπάρχουσιν ἐπίσης ποταμοὶ καὶ λίμναι ἁλατοῦχοι. Ὄταν τὸ ἅλας εὐρίσκειται ἐν στερεῇ καταστάσει, καλεῖται ὀ-

Αἱ δεξαμεναὶ τῶν ἁλῶν

ρυκτὸν.

Περὶ ἀμφοτέρων θὰ κάμωμεν λόγον κατὰ τὴν προσηκουσαν σειρᾶν.

Β'.

ΞΕΛΑΓΩΓΗ ΤΟΥ ΑΛΑΤΟΣ

ΕΚ ΤΩΝ ΥΔΑΤΩΝ ΤΗΣ ΘΑΛΑΣΣΗΣ

Πρὶν ἐπιχειρήσωμεν οἰανδήποτε βιομηχανικὴν ἐργασίαν, εἶνε ἀναπόφευκτον νὰ γνωρίσωμεν τὴν σύνθεσιν τῶν ὑλικῶν, ἅτινα ἀπαρτίζουσι αὐτήν. Ἐν τῇ ἀπασχολούσῃ ἡμᾶς λοιπὸν περιπτώσει ὀφείλομεν νὰ διερευνήσωμεν τὰ ἐν τῇ θαλάσῃ εὐρισκόμενα στοιχεῖα ἵνα καθορίσωμεν εἰς ποίας ἀναλογίας ὑφίστανται καὶ εἰς ποίας μεταβολὰς αὐταὶ ὑπέκεινται.

Τὸ ὕδωρ τῆς θαλάσσης, ἐν διαλύσει διατελοῦν, περιέχει πλῆθος στοιχείων· ἐκτὸς τοῦ χλωριούχου νατρίου περιέχει θεϊκὸν μαγνήσιον, χλωριούχον πότασσαν, χλωριούχον μαγνήσιον καὶ βρωμιούχον πότασσαν, τὰ ὅποια μόνον μᾶς ἐνδιαφέρουσιν. Ἡ χημικὴ ἀνάλυσις ἀπεκάλυψε τὴν ἐν τῷ θαλάσσιῳ ὕδατι ὑπαρξίν τοῦ φωσφοῦ, τοῦ σιδήρου, τοῦ ψευδαργύρου, τοῦ νικελίου, τοῦ ἀργύρου, καὶ τοῦ φθορίου, ἅτινα εὐρίσκονται κατὰ ποσότητος ἀσθενεστέρως ἢ ὥστε νὰ καταστῶσιν ἀντικείμενα ἐκμεταλλεύσεως διὰ τῶν μέσων, τὰ ὅποια τότε νῦν ἔχον διαθέσιμα. Ἐκτὸς τούτων εὐρίσκονται διαλελυμένα καὶ διάφορα αἶρια, ὧν τὰ σπουδαιότατα τυγχάνουσι τὸ ἄζωτον, τὸ ὀξυγόνον καὶ τὸ ἀνθρακικὸν δξύ.

Αἱ διάφοροι θάλασσαί τῆς ὕδρογειοῦ σφαιρας ἔχουσι σύνθεσιν ποικίλλουσαν κατὰ τὴν θερμοκρασίαν τοῦ ἐπὶ τῆς ἐπιφανείας τῶν αἰέρος, κατὰ τοὺς δεσπόζοντας ἀνέμους καὶ κατὰ τὰ ρεύματα, ἅτινα διαπερῶσιν αὐτάς· αἱ θάλασσαί τῶν βορείων χωρῶν εἶναι ὀλιγώτερον πλούσιαι ἢ αἱ τῶν θερμῶν εἰς ἅλατα. Ἴδου εἰς πῖναξ ἐνδεικνύων τὰς ποσότητας τῶν ἁλῶν

Ἐργάται ἁλῶν.

τῶν παρεχομένων ἐν ταῖς διαφοροῖς θαλάσσαις.	
Ἀτλαντικὸς	32—38 γραμ. κατὰ λίτρον.
Εἰρηνικὸς	32—34 " "
Μεσόγειος	29—40 " "
Εὐξείνιος	18 " "
Βαλτικὴ	5—18 " "
Ἀζοφικὴ	12 " "
Κασπία	6 " "

Ἐκτὸς τῶν ποικιλιῶν τῶν σχετικῶν πρὸς τὰς διαφοροῦς γεωγραφικὰς τοποθεσίας τῶν θαλασσῶν, ἐπίσης παρατηροῦμεν διαφορὰς τινὰς καὶ εἰς τὸ ὕδωρ τὸ συλλεγόμενον κατὰ τὸ μᾶλλον καὶ ἧττον μαζρὰν τῶν ἀκτῶν καὶ τῶν ποταμῶν ἐκβολῶν· ἐκτὸς τούτου τὰ βαθεῖα στρώματα διαφέρουσιν ἀπὸ τὰ κατὰ τὴν ἐπιφάνειαν ἐν πάσῃ ὅμως περιπτώσει δυνάμεθα νὰ παραδεχθῶμεν ὅτι αἱ θάλασσαί τῶν χωρῶν μας περιέχουσι 25—30 γραμμάρια ἁλατος κατὰ λίτρον.

Ἐκτὸς τῶν ποικιλιῶν τῶν σχετικῶν πρὸς τὰς διαφοροῦς γεωγραφικὰς τοποθεσίας τῶν θαλασσῶν, ἐπίσης παρατηροῦμεν διαφορὰς τινὰς καὶ εἰς τὸ ὕδωρ τὸ συλλεγόμενον κατὰ τὸ μᾶλλον καὶ ἧττον μαζρὰν τῶν ἀκτῶν καὶ τῶν ποταμῶν ἐκβολῶν· ἐκτὸς τούτου τὰ βαθεῖα στρώματα διαφέρουσιν ἀπὸ τὰ κατὰ τὴν ἐπιφάνειαν ἐν πάσῃ ὅμως περιπτώσει δυνάμεθα νὰ παραδεχθῶμεν ὅτι αἱ θάλασσαί τῶν χωρῶν μας περιέχουσι 25—30 γραμμάρια ἁλατος κατὰ λίτρον.

Ἡδὴ ὑπολείπεται εἰς ἡμᾶς νὰ γνωρίσωμεν τὰ διάφορα μέσα, δι' ὧν δυνάμεθα νὰ ἐξαγάγωμεν τὰς ἐμπριεχομένας οὐσίας. Τὸ ἐπιστημονικὸν πρόβλημα εἶνε τὸ ἑξῆς: Πῶς ἐξαγονται ἐκ τινος διαλύσεως τὰ προϊόντα, ἅτινα τυγχάνουσι διαλελυμένα; Ἐνταῦθα θὰ ἐνασχοληθῶμεν πρὸ πάντων περὶ τὴν ἐξαγωγὴν τοῦ ἁλατος οὕτινος ἰδὸν μερικαὶ ιδιότητες:

Τὸ χλωριούχον νάτριον ἢ ἅλας κρυσταλλοῦται κυβικῶς· ὅταν δὲ πολλοὶ τῶν κύβων τούτων τυγχάνωσι συγκεκολλημένοι οἱ μὲν ἐπὶ τῶν δὲ, συγκροτοῦσιν ἐν ἑαυτοῖς τὸ λε-

γόμενον ὕδωρ τῆς παρενθέσεως. Καὶ τὸ ὕδωρ ταῦτο παρᾶγει τὰς ἐκρήξεις, αἷτινες λαμβάνουσι χώραν, διὰν ρίπτομεν ἅλας εἰς τὸ πῦρ, ὅπου ἐξατμιζόμενον ἀπωθεὶ ζωηρῶς τὰς περικυκλούσας αὐτὸ παρειάς καὶ τοιουτοτρόπως ἐπέρχεται μικρὰ εἰς ἐκρήξεις. Οἱ κρύσταλλοι οὗτοι ἔχουσι πηκνότητα 2,12 καὶ διαπερῶνται ὑπὸ τῆς θερμότητος χωρὶς νὰ θερμαίνωνται αἰσθητῶς.

Τὸ χλωριούχον νάτριον εἶνε διαλυτὸν ἐν τῷ ὕδατι ἐν ἀναλογίᾳ ὀλίγον ποικιλοῦσῃ μετὰ τὴν θερμοκρασίαν.

Ἡδὴ θὰ προσπαθήσωμεν νὰ ἐξακριβώσωμεν τὰ φυσικὰ πορίσματα τὰ σχετιζόμενα μετὰ τὴν διάλυσιν τοῦ χλωριούχου ἁλατος, ἵνα καταστήσωμεν ἐμφανεστερον τὸν μηχανισμόν τῶν ἐργασιῶν, περὶ ἅς πρόκειται νὰ ἐνασχοληθῶμεν.

Λέγομεν ὅτι μία διάλυσις εἶνε κεκορησμένη ἅλατός τινος, ὅταν ἡ διαλυθεῖσα ποσότης τούτου δὲν δύναται νὰ ἐπανεξηθῆ· μία δὲ διάλυσις λέγεται κεκορησμένη εἰς δεδομένην θερμοκρασίαν, διότι ἡ κόρησις εἶνε μεγαλειτέρα ἢ μικροτέρα ἀναλόγως τῆς θερμοκρασίας.

Τὸ διαλυτὸν σώματός τινος ἐντὸς ἄλλου εἶνε ἡ σχέσις, ἣτις ὑφίσταται μετὰ τὸν βάρους τοῦ πρώτου καὶ τοῦ δευτέρου, ὑποτιθεμένου, ὅτι ἡ λαμβανομένη διάλυσις εἶνε κεκορησμένη. Καὶ λοιπὸν τὸ διαλυτὸν εἶνε μεταβλητὸν ἐπίσης σὺν τῇ θερμοκρασίᾳ.

Ἐὰν λάβωμεν μίαν ἐκτεταμένην διάλυσιν θαλάσσιου ἁλατος καὶ διὰ τινος οἰουδήποτε μέσου (τῆς ἐξατμίσεως παραδείγματος χάριν) ἅς ἀφαιρέσωμεν ἓν μέρος τοῦ ὕδατος, ὅπερ χρησιμεύει ὡς διαλυτικόν. Ἐφ' ὅσον τὸ ὕδωρ τοῦτο θὰ ἐκφεύγη, ἢ ἐναπομένουσα διάλυσις θὰ πλουτίζηται εἰς ἅλας, θὰ ἐπανεξάνηται ὀλίγον κατ' ὀλίγον, ὡς πρὸς τὴν πηκνότητα καὶ θὰ φθάσῃ εἰς ἓν σημεῖον τοιοῦτον, ὥστε εἰς τὴν θερμοκρασίαν τοῦ πειράματος ἡ διάλυσις θὰ εἶνε κεκορησμένη· εἴαν δ' ἐπεκτείνωμεν περαιτέρω τὴν ἐξάτμισιν, θὰ ἀποχωρησθῇ μίση ποσότης ἁλατος ἀναποκρινομένη κατὰ τὸ βάρος πρὸς τὴν ποσότητα, τὴν ὁποίαν θὰ ἠδύνατο νὰ διαλύσῃ τὸ ἀφαιρεθὲν ὕδωρ ἀπὸ τοῦ χρόνου τοῦ κορησμοῦ.

Εἰς τοῦτο συνοψίζονται αἱ μέθοδοι, δι' ὧν ἐξαγάγωμεν τὸ ἅλας ἐξ ὑλῶν τῶν διαλύσεων, ἐνθα ἐμπριεχέται, ἦτοι ζητοῦμεν ἀπλῶς νὰ συγκεντρώσωμεν τὰς διαλύσεις ταύτας. Καὶ ἡ συγκέντρωσις αὕτη δύναται νὰ ἦνε βραδεία ἢ ταχεῖα· ἐν τῇ πρώτῃ περιπτώσει σχηματίζονται μεγάλοι κρύσταλλοι λεγόμενοι σκαφίδια, ἐν δὲ τῇ δευτέρᾳ ἢ συγκόλλησις τῶν κύβων τούτων δὲν ἐπετελεῖται, ἀλλ' ἔχομεν μικροτάτους κρυστάλλους, τῶν ὁποίων τὸ μέγεθος ποικίλλει κατὰ τὴν ἐντασιν τῆς θερμάνσεως.

Δυνάμεθα νὰ παρακολουθήσωμεν τὴν συγ-

ΤΑ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ ΤΟΥ ΠΑΙΔΙΟΥ¹

Βεβαίως τὸ «παίδιον ἔχει» τὰ δικαιώματα αὐτοῦ. Ἄλλ' ἡ πολιτεία ὑποτίθεται ἀγρυπνοῦσα, ὅπως μὴ ἐπιβαρύνηται τοῦτο δι' ὑπερμέτρου πνευματικῆς τροφῆς. Θεωρητικῶς ἐσμὲν σύμφωνα μετὰ τοῦ κ. Α. Κουρτιδίου, εἰδικῆς γὰρ τυγχάνει περὶ τὰ τοιαῦτα θέματα καὶ πάντοτε γλωσσῶς τὸ ὕψος.

Ὁ Montesquieu (De l'esprit des lois βιβλ. 4ον κεφ. 5ον) προτιμᾷ τὸν τρόπον τῆς ἐκπαίδευσως, ὃν εἶχον οἱ ἀρχαῖοι Ἕλληνες, τοῦ σημερινοῦ. Διότι ἤδη γράφει τριῶν κατηγοριῶν ἐκπαίδευσιν ἐπιβάλλουσι τὰ σημερινὰ ἤθη: μίαν τῶν γονέων, ἄλλην τῶν διδασκάλων καὶ τρίτην ἔτι τὴν τοῦ κόσμου, ἐκάστην τούτων διάφορον, πολλάκις δὲ καὶ ἀντίθετον!

Τὸ σύστημα ἐκεῖνο ἐπαινεῖ καὶ ὁ Βολταῖρος λέγων, ὅτι ὁ ἀρχαῖος Ἕλληνας ἀπὸ τῆς βρεφικῆς τοῦ ἡλικίας μέχρι γήρατος διετήρει τὰς αὐτὰς δοξασίας (Montesquieu αὐτόθι).

Ἐν τῇ ἐφαρμογῇ ἡμῶς τῶν προτεινομένων παραδειγμάτων νομίζομεν, ὅτι τὸ ἀβρὸν στόμα τοῦ παιδίου εὐκολώτερον θὰ συνήθισθῃ νὰ λέγῃ τὸ προϋκνύσκειν καὶ τὸ ἄσχημα παρα τὰς ἀντιστοιχοῦσας σφραγίδας τῶν μαλλιστρῶν λέξεις, αἵτινες οὐδαμῶς δυναταὶ νὰ τῷ γρηταιεύσων, ὅταν ἐνηλικιωθῇ.

Τὰ πάντα εἴς τε καὶ ἀναλογία ποσοῦ καθ' ἡλικίαν. Ὅταν ἡ μήτηρ βελτιώσῃ τὴν γλώσσάν της, καὶ τὸ παιδίον θὰ τὴν ἀκολουθήσῃ.

Γ. Φιλάρετος

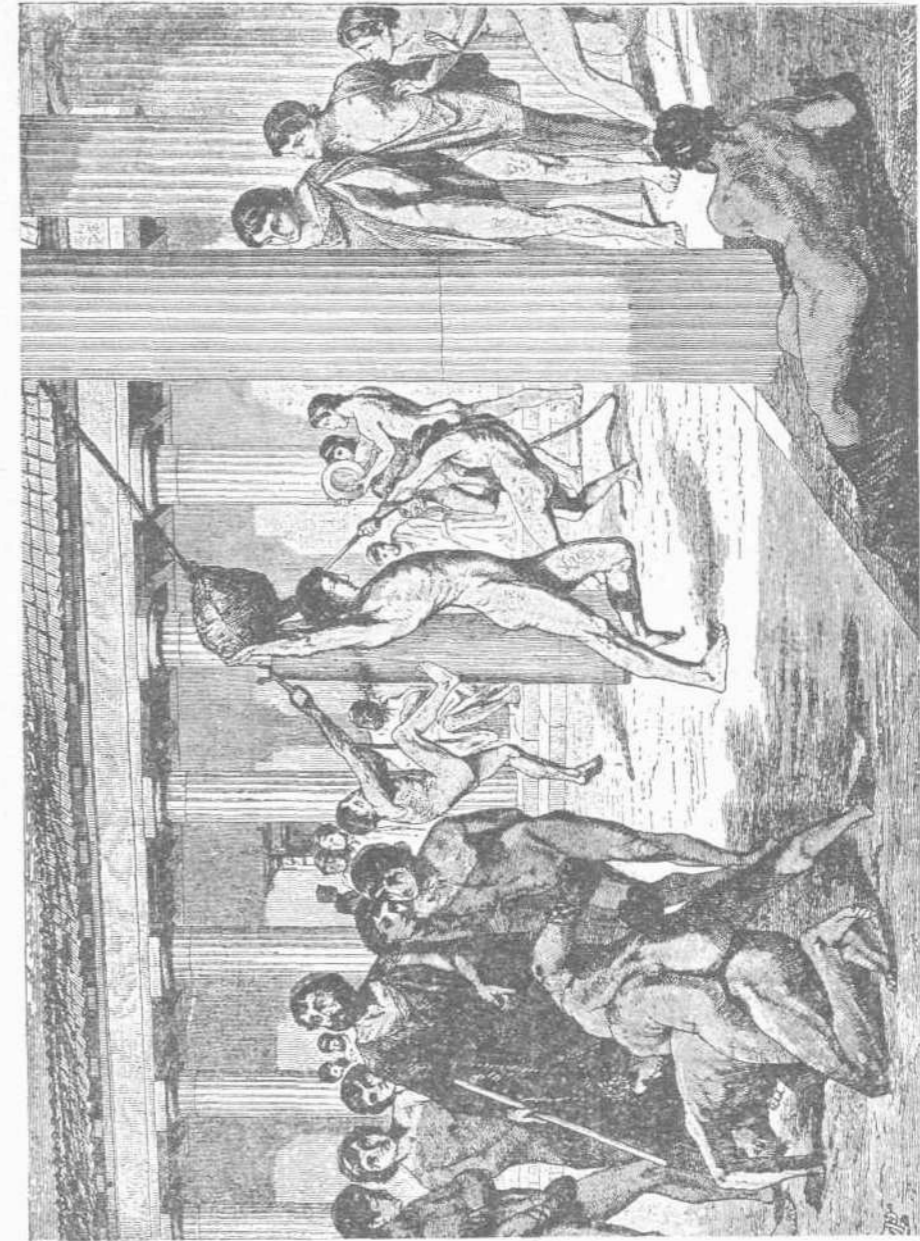
Ἡ ἰδέα ὅτι καὶ τὸ παιδίον ἔχει δικαιώματα εἶνε προῖον τοῦ νεωτέρου πολιτισμοῦ. Οἱ ἀρχαῖοι λαοὶ ἐθεώρουν τὸ παιδίον ἀπλοῦν μέσον πρὸς ἀπωτέρους σκοποῦς, ἢ δὲ πολιτεία ὡς ἐν Σπάρτῃ, καὶ ὁ γονεὺς, ὡς πολλαχοῦ, εἶχεν ἐπ' αὐτοῦ δικαίωμα ζωῆς κοὶ θανάτου. Ἐν Ρώμῃ, ὡς γνωστόν, ὁ πατὴρ εἶχεν ἐξουσίαν νὰ καθεύρη τὸ τέκνον του, νὰ ἐκδίδῃ αὐτὸ ὡς ἐνέχυρον, νὰ πωλῇ αὐτὸ τρεῖς κατ' ἐπανάληψιν καὶ νὰ θανατώσῃ αὐτὸ, ὁ δὲ Βροῦτος ἐν τῷ δικαίωματι αὐτοῦ ὡς πατὴρ κατεδικάσθη τὸν υἱὸν του εἰς θάνατον.

Ἐν Ἀθήναις περιωριζέτο πως ἡ ἀπόλυτος ἐξουσία τοῦ πατρὸς καὶ ἐλαμβάνετο φροντίς, ὅπως τὸ δικαίωμα τοῦ παιδεύειν τὰ τέκνα μὴ περιπέσῃ εἰς ἐξουσίαν τοῦ «ἐξ αὐτῶν ἀπαίδευτα». Οὐ μόνον δ' ὁ πατὴρ ὁ μὴ «διδασκόμενος τέχνην» ἐστερεῖτο τοῦ δικαιώματος τοῦ γηροβοσκεῖσθαι ὑπὸ τῶν τέκνων, ἀλλὰ καὶ τὸ παιδίον ἐπροστατεύετο καὶ κατ' αὐτοῦ τοῦ πατρὸς, ἐν δε-

δομένη περιστάσει, ὀρίζοντος τοῦ νόμου, πλὴν ἄλλων, ὡς μανθάνομεν ἐκ τοῦ κατὰ Τιμάρχου λόγου τοῦ Αἰσχίνου «καὶ μὴ ἐπάναγκες εἶνε τῷ παιδί ἡβήσαντι τρέφειν τὸν πατέρα, μηδὲ οἰκησιν παρέχειν, ὅς ἂν ἐκμισθῶθῃ ἕτερεῖν». Ἄλλὰ καὶ ταῦτα εἶνε μᾶλλον μέριμνα περὶ τῆς οἰκογενείας καὶ τῆς ἠθικῆς ἢ ἀναγκάριος τῶν δικαιωμάτων τοῦ παιδίου Ἡράκλειος, παρὰ τὴν ἀγανάκτησιν τοῦ Πλάτωνος, ἦτο ἐν διαρκεί ἐνεργείᾳ καὶ ὑπὸ τὸν Παρθενῶνα.

Ἄλλ' ἡ περιθώριος ἀσθηρότης τοῦ ἀθηναίου παιδοτρόφου εἶναι θωπεία ἐν σχέσει πρὸς τὰς βασάνους τῶν παιδίων κατὰ τὸν σκοτεινὸν μεσαιῶνα. Μὲ τὴν ἀλγεινὴν ὄψιν μάρτυρος διέρχεται τὸ παιδίον ὀλοκλήρους αἰῶνας. Ἄντι ἄλλης ποινῆς, ἐγράφεν εἰς γερμανὸς παιδαγωγὸς τοῦ 18ου αἰῶνος «δυνάμεθα νὰ τρίβωμεν τὰ σώματα τῶν μαθητῶν διὰ ψήκτρας καὶ νὰ προσηλωμεν καρφία εἰς τὸ ἐπίκλιτρον τοῦ θρανίου.» Σύγχρονος δὲ αὐτοῦ [διδάσκαλος κατέστρωσε πίνακα ποινῶν, ἃς ἐπέβαλε κατὰ τὰ 52 ἔτη τῆς διδασκαλικῆς του δρασεως. Διένειμεν 911,527 ῥαγδισμούς, 20,000, κτυπήματα διὰ τοῦ χάρακος, 136,715 γρονθοκοπήματα, 10,763 σθερκίες, 7,905 ραπίσματα, 1,115,800 κατακεφαλίες καὶ 22,763 ἐκσφενδονήσεις κατὰ τῆς κεφαλῆς τῶν μαθητῶν τῆς Ἁγίας Γραφῆς καὶ τοῦ Βιβλίου τῶν Ὑμνων.

Ἀπὸ τῆς Γαλλικῆς Ἐπαναστάσεως, καθ' ἣν ἐθεσπίσθη, ὅτι τὰ δικαιώματα τοῦ ἀτομοῦ λήγουσιν ἐκεῖ ὅθεν ἀρχονται τὰ δικαιώματα ἄλλου ἀτόμου, περιωρίσθη ἡ ἀπόλυτος καὶ τυραννικὴ ἐξουσία τοῦ πατρὸς καὶ οἰουδήποτε ἄλλου. Τὸ παιδίον εἶναι σεβαστὸν καὶ κατὰ τὸ σῶμα αὐτοῦ καὶ κατὰ τὸ πνεῦμα. Ὅταν ἡ ἀνήλικον ἔχει τὸ δικαίωμα τῆς προστασίας, τῆς περιθάλψεως. Αἱ κατ' αὐτοῦ αἰτίαι τῶν γονέων ἔτι καὶ τῶν διδασκάλων τιμωροῦνται. Ἡ φιλόστοργος μέριμνα τῆς Πολιτείας εἰσδύει μέχρι τῶν βυθῶν τῶν ἐργοστάσιων καὶ προστατεύει τοὺς προῦρους βιοπαλαιστάς, τοὺς συντριβομένους ὑπὸ τοῦ

Παιδὲς ἀσκόμητοι ἐν τῷ Γυμνασίῳ τὸ πάλαυ

βαρέος καὶ ἀσυμμέτρου πρὸς τὰς δυνάμεις τῶν μόχθου.

Ἔτι, ἀναγνωρίζετε τὸ δικαίωμα τοῦ παιδίου ὅπως διδαχθῇ γράμματα, ὅπως ὀπλισθῇ διὰ τὸν τραχὺν ἀγῶνα τοῦ βίου, ὅπως καταστή, ἡλικιούμενον, πλὴρ ἡς ἀνθρώπος, τουτέστιν ὃν ὀρθῶς διανοούμενον, εὐγενῶς συναισθανόμενον, ἠθικῶς βουλόμενον.

Καὶ ἐν τούτοις ἐν δικαίωμα ἀπαράγραπτον τοῦ παιδίου παραβιάζεται παρ' ἡμῖν, τὸ χεῖριστον δέ, ἐξ ἀγαθῆς, ἴσως, ἀλλὰ πεπλανημένης ἀντιλήψεως, τὸ δικαίωμα τοῦ παιδίου νὰ εἶναι παιδίον. Ὁ μέγας

σύγχρονος Δανὸς φιλόσοφος Høffding φρονεῖ, ὅτι ἀρίστη προπαρασκευὴ τῆς παιδικῆς ἡλικίας διὰ τὸ μέλλον εἶναι ὁ σεβασμὸς τῆς ἀθυπαρξίας αὐτῆς, ὁ σεβασμὸς τῆς αὐτοφουδῆς ζωῆς, τῆς ἀφελείας καὶ τῆς χάριτος τῆς παιδικότητος.

Παρ' ἡμῖν, ἐξ ἀγάπης δὴθεν πρὸς τὴν εὐγενῆ καὶ καλλιεπῆ γλώσσαν, καταθλίβεται προῦτως τὸ ἀβρὸν παιδικὸν πνεῦμα. Ἐνῶ δὲ πανταχοῦ τοῦ πεπολιτισμένου κόσμου, ἀπὸ πολλοῦ, ἀφετήρια πρὸς γλωσσικὴν μάθησιν θεωρεῖται ἡ μητρικὴ γλώσσα, παρ' ἡμῖν, ἐξ ἀκατανοήτου σπουδῆς, ἀξιοῦται ὅπως τὰ μικρὰ παιδιά ὀμιλῶσι καὶ διανοῶνται ὡς μεγάλοι. Λησμονεῖται τὸ σοφόν, «τῇ χειρὶ καὶ οὐχὶ τῷ καλάθῳ»

¹ Ριζοσπάστης 2 Ἰανουαρίου 1909.

οὐδὲ λαμβάνεται ὑπ' ὄψιν ὅτι ἐκ τῆς ἀναποδράστου ὑπερκοπώσεως καὶ ἀνίας καὶ τὸ πνεῦμα ἀπαμβλύνεται καὶ αὐτὴ ἢ γλωσσική διδασκαλία δὲν προκόπτει. Ἀπόδειξις ἔστω ἡ περὶ τὴν γλώσσαν ἀμάθεια τῶν πλείστων Ἑλλήνων.

Ἄν ἐβλέπομεν παιδίον κυρτούμενον καὶ ἀγωνίων ὑπὸ δυσβάστακον βάρος, θὰ διεμαρτυροῦμεθα ἐν ἀγανακτήσει καὶ ὅμως μένομεν ἀπαθείς βλέποντες καρπτόμενον τὸ πνεῦμά του ὑπὸ τὸ βάρος τῆς σχολαστικότητος. Ἐν ὀνόματι τῆς Δικαιοσύνης καὶ τοῦ Ἀνθρωπισμοῦ ἀπόλυτος ἀνάγκη εἶναι νάναγνωρισθῶσι καὶ τὰ πνευματικὰ δικαιώματα τῆς παιδικῆς ἡλικίας. Οἱ δὲ ἀξιούντες νά πληρώσωσι κατεσπευσμένως τὸ ἄβρον στόμα τοῦ παιδίου διὰ τοῦ π ρ ο ὕ κ υ ψ ε ν, ἀ ο ρ γ η σ ί α, τῶν εἰς ὧ καὶ εἰς μ ι ρ η μ ά τ ω ν χάριν τῆς γλώσσης, θὰ φωμοιάξον πρὸς ἄφρονα μητέρα, ἦτις χάριν τῆς ὑγιείας τοῦ τέκνου τῆς, ἀντὶ γάλακτος μητρικοῦ θὰ ἔδιδεν εἰς αὐτό, ἀδιαφοροῦσα περὶ τῆς πεπτικῆς δυνάμεως τοῦ μικροῦ στομάχου, κακοχώνευτον βόθειον.

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΗΣ ΚΟΥΡΤΙΔΗΣ

ΩΦΕΛΙΜΟΙ ΓΝΩΣΕΙΣ

Κουλουράκια

Θέτομεν μίαν κατσαρόλαν εἰς τὴν πυρὰν καὶ χύνομεν ἐντὸς αὐτῆς 1)2 ὄκλαν ἔλαιον νά κούση καὶ ρίπτομεν ὀλίγον κατ' ὀλίγον 3 ὄκάδας ἄλευρον καὶ τὸ ἀνακατόνομεν. Κατόπιν 1)2 ὄκλαν κρυσθ' ἄσπρον, ἐν ποτήριον ρακής καὶ 1)2 ὄκλαν ζάχαριν. Ζυμώνομεν καλῶς τὴν ζύμην καὶ ἀφοῦ πλάσωμεν τὰ κουλουράκια, τὰ βάζομεν εἰς λαμαρίναν καὶ τὰ στέλλομεν εἰς τὸν φούρνον.

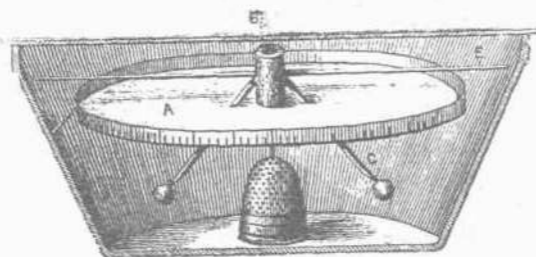
Καθαρκτικόν

Τὸ καλεῖτερον καθαρκτικόν εἶναι τὸ ρετινόλαδον δι' ἐκείνους, οἱ ὅποιοι τὸ λαμβάνουν εὐκόλως. Εἶναι δὲ πάντοτε ἀβλαβές, μακκάνει τὰ ἔντερα, καθαρῖζει δὲ αὐτὰ καὶ τὸν στόμαχον καὶ συνάμα ἀπομακρύνει καὶ τὸν πυρετόν. Δι' ἐκείνους ὅμως, οἱ ὅποιοι ἀδυνατοῦν νά τὸ λάβουν, ὡς ἔχει, ἀμιγές, συνιστῶμεν νά τὸ ἀναμίξωσι μετὰ ζύθου, τείου, γάλακτος ἢ πορτοκλάδας, καθ' ὅσον οὕτω χάνει τὴν δυσάρεστον ὀσμὴν του. Συνιστῶμεν δὲ τὸ ἀκόλουθον καθαρκτικόν μίγμα, εἰς τὸ ὅποιον πᾶς ὀργανισμὸς ὑποβάλλεται εὐκόλως.

- Huile de ricin γρ. 30
- Sirop de rhubarbe » 20
- Chocolat de menthe » 10

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟΝ ΠΑΙΓΝΙΟΝ

ΠΡΟΧΕΙΡΟΣ ΠΗΞΙΣ

Λάβετε μικρόν τινα φελλόν, ὃν διαπερῶτε πλευρικῶς διὰ βελόνης συνήθους τοῦ πλεξίματος, ἢν προηγουμένως μαγνητίζετε, προστίθοντες αὐτὴν ἐλαφρῶς καὶ πάντοτε κατὰ τὴν αὐτὴν διεύθυνσιν μετὰ τινοσ ἐκ τῶν παιδικῶν μαγνητῶν. οὗς πωλοῦσιν ἀντὶ δεκαλέπτου καὶ οὕτως ἔχουσι σχῆμα πετάλλου. Μετὰ τοῦτο ἐμπήγετε ἐπὶ τοῦ κάτω μέρους τοῦ φελλοῦ βελόνην ραγίματος ἢ καὶ καρφίτσαν καὶ εἰς τὰς δύο πλευράς αὐτοῦ ἀνά ἐν πυρεῖον, (σπίρτον) ὡς δείκνυται ἐπὶ τοῦ ἑναυσι σχήματος, εἰς τὰ ἄκρα τῶν ὁμοίων προσαρμόζετε ὀλίγον ἰσπανικὸν κηρὸν διὰ τὴν ἰσορροσίαν. Τότε τοποθετήτε ὄλον αὐτὸ τὸ συσκευάσμα ἐπὶ μιᾶς δακτυλῆθρας θέτοντες μετὰ προσοχῆς τὸ ἄκρον τῆς βελόνης ἐντὸς ὁπῆς τινοσ αὐτῆς, ὡς ἐμφαίνεται ἐν τῇ εἰκόνι καὶ ἔχετε οὕτω μίαν τελείαν καὶ εὐαίσθητον πηξίδα. Πρὸς ἀσφάλειαν ἐξ ἀτμοσφαιρικῆς ἐπιδράσεως θέτετε τὴν πηξίδα σας ἐντὸς κυτίου, ὅπερ καλύπτει δι' ὑαλίνο καλύμματος. Βεβαίως δὲ δὲν θὰ λησμονήσητε ἐκ τῆς διευθύνσεως τῆς βελόνης νά σημειώσητε ἐπὶ τῆς πλευρᾶς τοῦ κυτίου τὰ σημεῖα τοῦ Βορρᾶ καὶ τοῦ Νότιου καὶ μετὰ τοῦτο τὰ ἄλλα σημεῖα τῶν καιρῶν.

Φ. Π.

ΑΠΟΦΘΕΓΜΑΤΑ

Οἱ ἀποσύροντες τὴν φιλίαν ἀπύτης ζωῆς φαίνονται ἀφαιροῦντες τὸν ἥλιον ἀπὸ τοῦ κόσμου διότι οὐδὲν καλλίτερον, οὐδὲν τερπνότερον αὐτῆς ἐκληρονομήσαμεν ἀπὸ τῶν ἀθηνάτων θεῶν.

Κικέρωνος.

Οὐδαμοῦ οὐδέποτε εὖρον διχνομήν εὐάρεστον τῆς ἐν τῷ οἴκῳ μου.

Ἄρχαιον ἀγγλικὸν ἄσμα.

Τιμᾶτε τὸ ἰδεῶδες ὑμῶν ἀλλὰ ἐπιδίδεσθε εἰς τὴν πραγματικότητά.

Η ΑΙΔΗΣΟΣ

(Συνέχεια ἴδε προηγούμενον φύλλον)

- "Ἐνα καφεδάκι, κ. Πρίντζη ;
- Εὐχαρίστως, βαρὺν καὶ γλυκύν, ἢ καὶ τὸ δωμάτιόν μου, παρακαλῶ ;
- Ἀμέσως, μετ' ὀλίγον θὰ κενωθῇ ἐν καὶ σὰς τὸ διαθέτομεν.
- Αἴ! δι' αὐτὸ, εἶπα κατ' ἐμαυτὸν, μοι προσφέρουν τὸν καφέν.
- "Ἄς εἶνε, ἀνάγκη καὶ θεοὶ πείθονται." Ἄς ἀναμείνω.

Καὶ ἐν ταύτῳ περιέρχομαι τὸ διαμέρισμα καὶ ἐξῶτι τὸν ἐξώστην τοῦ ξενοδοχείου, ὁπότεν ἢ θέα ἦν θαυμασιωτάτη. Τὸ ξενοδοχεῖον κεῖται εἰς τὸ μέσον τῆς καταφερείας βουνοῦ, ὀλίγον ὀμαλοῦ καὶ πολὺ ποικιλομόρφου, ἔνθα διάφορα οἰκήματα καὶ ξενοδοχεῖα εἰσὶν ἐγκατεσπαρμένα. Κάτωθι ἢ ἀκτῇ, ὅλως εὐμορφη καὶ τοικίλη με κολπίσκους ὠραίους καὶ προεξοχὰς ρωμαντικὰς, ἢ μικρὰ σχεδὸν μικροσκοπικὴ ἀποβάθρα τῶν ἐπιβατῶν παρεκεῖ ἐπὶ ὀμαλῆς γλώσσης ξηρᾶς, τὸ ὠραιότερον ξενοδοχεῖον αἰ «Θέρμαι» δεξιόθεν δὲ καὶ δυτικῶς πλησίον τὰ δημοτικὰ λουτρὰ καὶ πέραν σωρείας οἰκοδομῶν καὶ κατάφυτος μικρὰ κοιλάς, ὅπου οἱ νεώτεροι λουτήρες τοῦ κ. Μακρῆ. Τὰ περισσότερα οἰκήματα εἶνε ξενοδοχεῖα καὶ ὁμοιάζουν με στρατῶνας καὶ περιστέρωνας, ἀπὸ τοὺς ἐξώστας δὲ καὶ τὰ παράθυρα τῶν ὁμοίων κρέμονται σωρεῖται λευκῶν ἀναπεπταμένων καὶ ὑπὸ τοῦ ἀνέμου παραφερομένων παραπετασμάτων, δίκην μεγάλων σημαίων

Εἶνε αἱ σινδόνας τῶν λουομένων, ἐκδηλοῦσαι τὴν παρουσίαν, τὴν γαλήνην, τὴν εἰρήνην καὶ τὸ μὴ «μοῦ τοὺς κύκλους ἀράττε» τῶν ἐπὶ νοσηλεῖα διατελούντων καὶ οὐδαμοῦ ἀναφαινομένων. Καὶ ὅντως οὐδαμοῦ ἐβλεπον οὔτε ἓνα ἐξ αὐτῶν καὶ ἠπόρησα.

«Ποῦ νά εἶνε συγκεντρωμένοι αὐτὴν τὴν στιγμήν, διηρώτων ἐμαυτὸν καὶ δὲν φαίνονται οὐδαμοῦ;» Ἐνῶ ἐγνώριζον, ὅτι διαρκῶς παραθερίζουν ἐκεῖ τὸ θέρος, χάριν τῶν ὄντως ἱματικῶν αὐτῶν λουτρῶν περὶ τὰ χίλια ἀπο-

μα. Καὶ ἠρώτησα περὶ τούτου τὸν ὑπηρετὴν τοῦ καφενείου.

- Μὰ δὲν μοῦ λέγεις, ποῦ εὐρίσκονται αὐτοὶ οἱ ἐπιβάται καὶ νοσηλευόμενοι; Ἐγὼ ὦραν σχεδὸν ἐνταῦθα, ἐξετάζων τὰ πέριξ καὶ διαβάζων ἐφημερίδας, καὶ δὲν εἶδον ἐδῶ, οὔτε ἐξῶ.
- Καὶ γελῶν οὗτος.
- Ἐσυχάζουν αὐτὴν τὴν ὦραν κ. Πρίντζη.
- Μὰ καλὰ, ὅλοι ;
- Καὶ πάλιν με παρετῆρει γελῶν.
- Διατὶ γελᾷς ;
- Μὰ δὲν ξεύρετε, ὅτι εἶνε ὄλοι ὑπὸ θεραπείαν καὶ ὑποχονδριακοί. Πρῶτην φοράν ἦλθατε ;
- Ναι, καὶ ἤθελα νά γνωρίζω αὐτά.
- Νά σας πῶ. Ἐκτὸς ὀλίγων οἱ ὅποιοι συνοδεύουν ἀσθενεῖς, ὅλοι οἱ ἄλλοι εἶνε ὑποχονδριακοί.

— Στάσου, τί ἐννοεῖς ὑποχονδριακοί ;

— Ἔτσι μὰς τοὺς λέγει ὁ ἰατρός. Δηλαδὴ ἔρχονται βραεῖς, ἀμίλητοι, ποζάτοι, πῶς κατὶ σπουδαῖοι εἶναι, ὑστερὰ κατεβαίνει τὸ βαρόμετρον, δηλαδὴ γίνονται ὀμιλητικώτεροι καὶ θαρραλωτέρου καὶ εἰς τὸ τέλος ἄμα εἶνε διὰ νά φύγουν, γίνονται ὄλοι καλὰ, εὐγενεῖς, με κρίσιν καὶ οἱ καλλίτεροι ἄνθρωποι τοῦ κόσμου, ὅπου ὑπάρχουν. Θὰ τοὺς ἰδῆτε τὸ βράδυ, καὶ τοὺς ἐννοήσητε. Οἱ ὑποχονδριακοὶ εἶναι βραεῖς καὶ ἀμίλητοι, εἶναι νεοφερμένοι....

- Τότε καὶ ἐγὼ εἶμαι ὑποχονδριακός.
- Ἄ, ὤχι, σεῖς διακρίτετε. Ἐπειτα σεῖς δὲν εἴσθε διὰ θεραπείαν.
- Πῶς τὸ κατάλαβες ;
- Ἀπὸ τὸν ἀέρα καὶ τὸν τρόπον ὅπου ἔχετε. Ἄν ἤρχεσθε διὰ θεραπείαν, θὰ ἦσθε ἀμίλητος, κατῆφης βαρὺς καὶ ποζάτος.
- Ἐπειτα ;
- Ἐπειτα θὰ καταλάβετε καὶ τοὺς ἄλλους ἀπὸ τοὺς τρόπους. Οἱ θέλοντες νά διασκεδάσουν καὶ ὀμιλοῦν εἶνε ὅσοι πέρασαν ἡμέρας ἐδῶ καὶ ὅσοι εἶναι διὰ νά φύγουν εἶνε οἱ εὐφρονῶντες, δηλαδὴ ἔγειναν ἐντελῶς καλὰ καὶ εἶναι εὐχαριστήμενοι.

— Καλὰ καὶ ποῦ εἶναι τώρα ὄλοι αὐτοὶ ;

— Τώρα ἠσυχάζουν. Τὸ πρῶτ' ἔως τὸ μεσημέρι τρώγουν ὄλοι μαζὺ ἐκεῖ μέσα, ἔπειτα παίζου καὶ τὸ βράδυ κάμνουν τὸν περίπατόν τους εἰς τὴν παραλία καὶ τὸ βουνοῦ καὶ ἔπειτα

Ο Κέλεϋ εκέπειτο στιγμάς τινας. Έβλεπεν οει η τα 12 εκατομμύρια απόλογο η η ελευθερία του και τωσ η ζωή του. Τέλος έγερθείς και δεικνύων και διά τών δύο χειρών του τόν νεαρόν μηχανικόν άνεκραξε :

— Σταθήτε, προτιμώ να χάσω τα πάντα. Αιτός ειγε ο δολοφόνος ! Τόν είδα ! Και διηγήθη τα διατρέξαντα. Άλλά κανείς δεν τόν επίτευσεν. Ο Κλαράνς έσώκωνε τούς ώμους γελών. Ο Κέλεϋ ένόησεν οτι έχαντο. Τρελλός πλέον έξ απογνώσεως ήπείλει τόν νεαρόν άγγλον διά τών δεδεμένων πυγμών του.

Αίφνης η χαμηλή φωνή του μηχανικού ήκούσθη : — Μπα ! Λέγετε λοιπόν οτι έκλεγα ένα παμμέγιστον άδάμαντα ; Περιεργον ! Τόν άδάμαντα του δακτυλίδιου που έφορει χθές το θήμα τόν έκλεγα έγώ ; Και ο δεικτης του ήπλώθη προς τόν δάκτυλον του Κέλεϋ, έφ' ου ήκτινοβόλει ο άδάμας του Μπίρτων.

Ο δυστυχής Κέλεϋ έβρουχήθη έξ απελπισίας και αδυναμίας προ του νέου τούτου τεκμηρίου. Όλοι τόν κατεδίωκον. Και ασθμαίνων ήδη με τόν ίκετευτικώτερον τόνον της φωνής του έλεγε :

— Δεν ειγε αλήθεια... Δεν ειγε αλήθεια... Αιτός ειγε ο δολοφόνος... Τόν είδα...

Τέλος καθ' ην στιμμήν επρόκειτο να τόν απαγάγουν εις την φυλακήν, ο ιατρός, όστις δεν ειχεν αφήσει το θήμα έπλησισε τρέχων :

— Το θήμα όμιλει. Το πνεύμα του εφίσκεται εις τας τελευταίας στιγμάς της διανείας. Θέλετε να τόν έδητε ;

— Βεβαίως απεκριθή ο Στέισον μετά σπουδής.

Ο Κέλεϋ άκούσας τας λέξεις ταύτας έφαντάσθη οτι έσώθη. Η έλπίς της σωτηρίας του τόν έκαμε να συνέλθη και ζωηρώς στραφείς προς τόν διοικητήν τόν παρεκάλεσε να παρενεθί εις την όμολογίαν του θήματος.

Όταν έφθασαν πλησίον του, ο Μπίρτων έντεινων τας δυνάμεις του, ης ο θάνατος έκράτει παραλύτους, ειπε διά ξηράς, και ασθενοūs φωνής, διακοπτομένης :

— Κέλεϋ !... Άτιμε !... Δολοφόνε !...

Ο Κέλεϋ, κατάπληκτος έδέχθη και το τελευταίον αυτό κτύπημα. Τρελλός έξ της απελπισίας ήρρίφθη εις τούς πόδας της κλίτης του φωνάζων και κλαίων.

— Μπίρτων ! Το ξεύρεις καλά πως δεν ειγε αλήθεια ! Πές το λοιπόν !... Πές το !... Πές το !....

Ήτο καιρός να τόν αποσύρουν. Το δοντηχές αυτό πλάσμα δεν ειχεν ουτε δυνάμεις, ουτε σκέψεις.

Ένα μίγα κατόπι των συμβάντων αυτών, ο Σάνσεϋ ήλθε να έπισκεφθί τόν Στέισον. Παρεμπιπτόντως του έκαμε λόγον δι' ένα λίθον εκ των γνωστών δειγμάτων, τόν όποιον του ειχεν υποσχεθί να φυλάξη.

Ο Στέισον εκτίπησε το μέτωπόν του, καταροόμενος την λημοσύνην του. Ο φίλος του όστις του ειχεν εμπιστευθί την συλλογήν ταύτην, ειχεν έλθη την επομένην ακριβώς του δράματος διά να την παραλάβη, και ο Στέισον την επέστρεψε, μη ένθυμηθείς να ζητήση τόν υποσχεθέντα χαλκοπυρίτην.

Ο μηχανικός έτρεμε. Μετά την σύλληψιν του Κέλεϋ έθεσε τόν άδάμαντα εις την θέσιν του, σκοπών να τόν ζητήση μετά την καταδίκην αυτού.

Ο Κέλεϋ ειχεν ήδη θανατωθί δι' ήλεκτροισμού την προτεροαίαν.

— Και δεν ειμπορητε να τόν ζητήσετε από τόν φίλον σας, ειπε δειλώς. Ξέρετε έχω μεγάλην επιθυμίαν. Τέτοιος λίθος λείπει από την συλλογήν μου...

— Είγε αδύνατον, φίλε μου, διότι και έγώ έχρηιάσθην τινας έξ αυτών και του έγραφα. Άλλά τί σμιζετε οτι μου απήγησεν ; Αδυστυχώς δεν ήμπορεί να μās τοίς στείλη, διότι τα παιδιά του παίζοντα, τοίς έρριψαν εις την θάλασσαν. . . Άλλά τί έχετε ; . . . Είστε άρρωστος ;

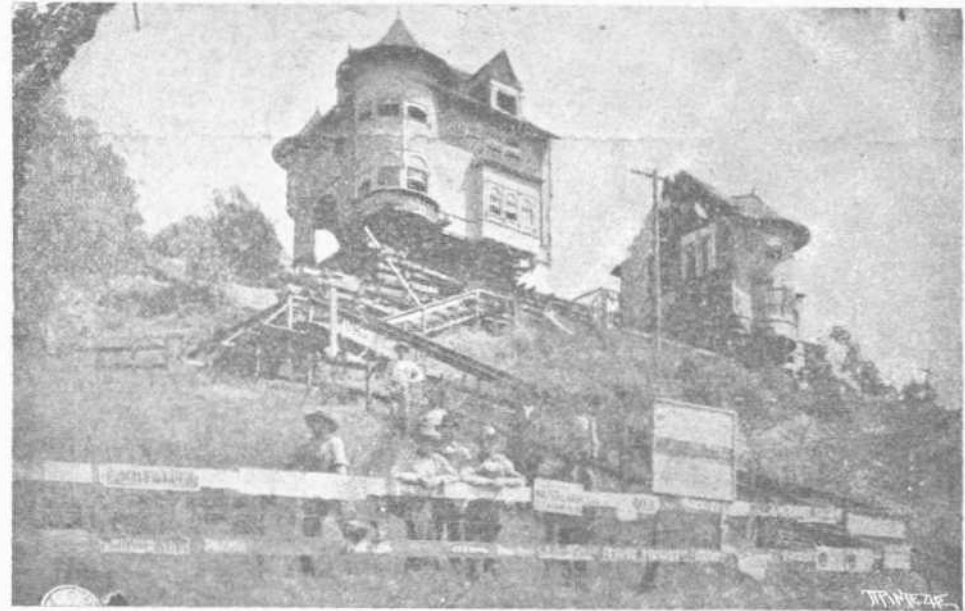
Ο Σάνσεϋ τρελλάθηκε από της στιγμής εκείνης εκλείσθη εις έν άστυλον μετ' όλίγας ήμέρας. Διά τινων δε φράσεων, αιτινες από καιρού εις καιρόν διεφεργον από της σαλευθείσης διανοίας του απεδείχθη όλη η αλήθεια και η άδωότης του Κέλεϋ. Άλλ' ούτος ήτο ήδη νεκρός. Ο δε άπαίσιος άδάμας, όστις εκόσμη τόν δακτύλιον του Μπίρτων, και όστις έγινε αιτιος του θανάτου τριών ανθρώπων, εφίσκεται σήμερα εις το μουσειον της πόλεως Σίδνεϋ. Μικρά σημείωσις παρ' αυτώ αναπολεί την θλιβεράν ταύτην ιστορίαν.

(*Εκ του Γαλλικού)

Συλλέκτης

ΜΕΤΑΘΕΣΙΣ ΟΙΚΙΩΝ ΕΝ ΑΜΕΡΙΚΗ

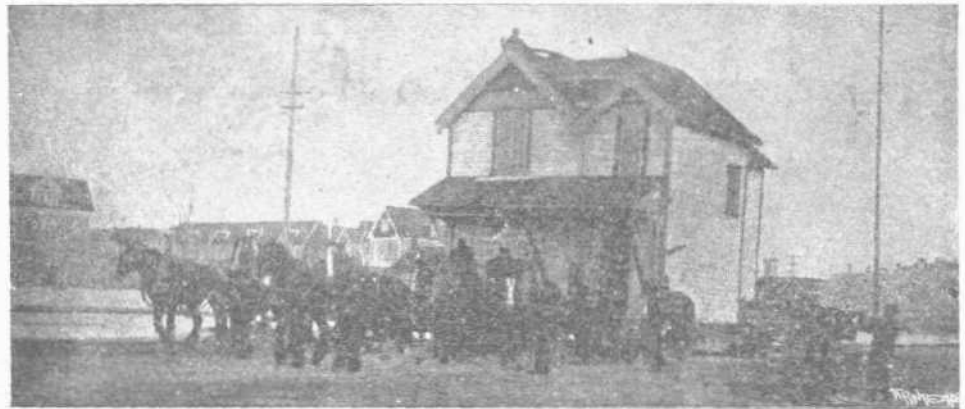

Εσχάτως εν Αμερικη έτέθη εις εφαρμογήν μέθοδος, δι' ης μετατίθενται οικίαι από του τόπου όπου ήσαν εκτισόμεναι εις άλλον. Καίτοι δε η τριαύτη μέθοδος σήμερα πανταχού σχεδόν γίνεται, εν τούτοις συχνότατα και εν εύρειά κλίμακι εν Αμερικη εξασκεΐται.

Η μετάθεσις των οικιών στηρίζεται επί των αναγκών μιας χώρας, διότι η επέκτασις μιας πόλεως νεωστί κτισθείσης και επ' ούδενός ώρισμένου σχεδίου απαιτεί πολλάς αιφνιδίας και μεγάλας μεταβολάς. Οικίαι τις, ήτις σήμερα κείται εις το μάλλον συχναζόμενον μέρος της πόλεως, δύναται κατά το άλλο έτος αιφνιδίως να όποτιμηθί, διότι το μέρος τουτο μετατοπίζεται άντιστρόφως μία έξοχική οικία εν η ο οικοδοεσότης εν ήσυχία θέλει να κατοικήση, αιφνιδίως εφίσκεται επί μιας νεωστί ανοιχθείσης όδοϋ εργοστασίου τινός. Η μετάθεσις

αμερικανικών οικιών, αιτινες σχεδόν εινε πάντοτε εκ ξύλου, εινε αναλόγως εύκολος εργασία. Μικράς οικίας άννηροΐσιν εκ των λιθίνων θεμελίων των, τοποθετοΐσιν αυτάς επί τροχών και φέρουσιν αυτάς δι' έπων, σύροντες εις την νέαν θέσιν. Μεγαλειτέρας οικίας δύναται τις να μετακινήση εν σμικρῷ όρίῳ προς τα δεξιά η άριστερα, εμπρός η όπίσω, άλλ' οδχι και να μεταφέρη αυτάς ως έπιπλα. Συχνά μόλα ταυτα ειναί ανάγκη οικία τις προς τόν τόν σκοπόν της μεταθέσεως να διαιρεθί εις μέρη. Τουτο γίνεται εύκόλως και ταχέως εις ξυλίνας οικίας προνιζουσιν αυτάς καθέως και οριζοντίως και μεταφέρουσιν εκαστον μέρος χωριστά.

Τοιαύτας εργασίας μετθέσεως οικιών δεικνύουσιν αι εικόνες μας.

Μετάθεσις οικιών εν Αμερικη.

ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΑΙ ΑΣΚΗΣΕΙΣ

ΛΥΣΕΙΣ ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΩΝ ΑΣΚΗΣΕΩΝ

47. Μαγικὴ εἰκὼν

Ἡ ὡραία αὐτῆ ψυχὴ ἔμεινον ἐκπληκτὰς βλέπουσα τὴν μορφήν τῆς εἰς τὰ νερὰ τοῦ ποταμοῦ. Τὴν βλέπετε σεῖς;

48. Αἶνιγμα

Ἐν' αἰθερία ἀσπύλληπτοι, οὐράνιος αὐτῆ
Ποσὲ δὲν θνήσκει, αἰώνιος ζῆ
καὶ ὑποφέρει ὡς οὐδὲις
τόσας βασάνους τῆς ζωῆς;

Ἄν δὲ ὁ πάθος τῆς μετατεθῆ
Τότε ἀφέντως ἢ νεκρωθῆ.

49. Γυῖθος

ἡμ. ἄνοι εἶναι /τε ζῆμα

45. Φύθων μίγδον

Ζουσγυς — Σιλοθι

Κισθός

37 Ὁ λαιμὸς τῆς τριᾶλης σχηματίζεται ὑπὸ τὴν σιαγῶνα — 38 L (ἔλ) — α ὦν = ἰλαιῶν. — 39. Εἰ βούκαλῶς ἀκούειν μὴ σαυτὸν ἐπαίνει. — 40. Ἄγγεινοῦς = Ἄγγίνους.

Λύται. Ἄθ. Νερσούλης ἐκ Ναζου 2, Παρ. Σμαζας ἐξ Ἀθηνῶν 1, Δουκία Τ. ἐκ Πειραιῶς 4, Κούλα Κ. ἐξ Ἀθηνῶν 4, Μυρσίνη Γεράκη ἐκ Κων)πόλεως 3, Ἀγγελικὴ Κοσμίδου ἐκ Ρόδου 3, Ἄθ. Χρηστάστακῆς ἐξ Ἀθηνῶν 4.

◀=38=▶

ΓΝΩΜΑΙ

Ἡ ἔρως κατὰ τὸν Ρικάρο εἶνε παμφάγον πῦρ, τὸ ὁσοῦν τόσῳ ὀλιγώτερον διαρκεῖ ὅσῳ προσιμότερον ἦναι.

Ἡ οὐρανὸς εἰσακοῦει πολλάκις τὰς δεήσεις μας καὶ ἱκανοποιεῖ τοὺς κόπους μας διὰ τὰ μᾶς τιμωρήσῃ.

Αἱ ὠραιότητες διαρκοῦν μέχρι τῆς θύρας, αἱ καλωσύναι ὅμως μέχρι τοῦ θανάτου.

ΦΩΤΟΤΣΙΓΚΟΓΡΑΦΕΙΩΝ

Π Ρ Ι Ν Τ Ε Ζ Η

ΔΕΙΚΤΑΙ ΠΑΡΑΓΕΓΕΛΙΑΙ

ΕΚ ΤΟΥ ΕΙΣΤΕΡΗΚΟΥ

Κατασκευὴ καλλιτεχνικῶν τυπογραφικῶν ἐκμαγείων, clichés, διὰ τὴν εἰκονογράφειαν ἐφημερίδων, περιοδικῶν, βιβλίων, ἐπιστημονικῶν συγγραμμάτων, τιμοκαταλόγων ἐμπορικῶν κ.τ.λ.

Πλουσιωτάτη συλλογὴ εὑρίσκειται παρ' ἡμῶν, κοσμημάτων, τίτλων, συμβόλων ἐργοστασίων, προσωπογραφικῶν καὶ παλαιὰ clichés occasion διαφόρων εἰδῶν.

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

Γωνία Εὐριπίδου — Σωκράτους 2

ΤΥΠΟΙΣ «ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ»

11 — ΟΔΟΣ ΣΟΦΟΚΛΕΟΥΣ — 1